VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

HE 16/2018 Valinnanvapauslaiks

- keskeiset muutokset verrattuna HE 47/2017:ään

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

22.3.2018

Hallitusneuvos Pekka Järvinen, STM

Keskeiset muutokset PeV:n lausunnon perusteella + muut muutokset kesällä/syksyllä 2017

- Maakunnan ei ole pakko yhtiöittää omia sote-keskuksia ja suunhoidon yksiköitä:
  - Maakunnan liikelaitoksella on oltava oma sote-keskus ja suunhoidon yksikkö
  - Korvaus samoin yleisin perustein kuin yksityisille
  - Liikelaitoksen suoran valinnan palvelut on eriytettävä kirjanpidollisesti ja tukipalvelut hinnoiteltava markkinaperusteisesti
- Voimaan vaiheittain vuodesta 2020 alkaen
- Muita sosiaalipalveluja kuin sosiaalihuollon yleistä ohjausta ja neuvontaa saa vain liikelaitoksesta
- Asiakassetelin voi antaa vain maakunnan liikelaitos

- Suoran valinnan palvelujen alihankintaa koskevia säännöksiä tarkennettiin
- Hallinnon yleislait ja virkavastuu koskevat kaikkia valinnanvapaustuottajia, ei vain suoran valinnan tuottajia
- Lisättiin asiakassuunnitelmaa koskeva säännös
- Lisättiin säännös asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin perusteella annettavien palvelujen kielestä
- Muita täsmentäviä tarkennuksia

Keskeisimmät muutokset pykäliin lausuntokierroksen jälkeen

- Sote-keskuksen erikoisalojen mukaiset konsultaatio- ja vastaanottopalvelut (18 §)
  - nimetyt lääketieteen erikoisalat poistettiin
  - maakunnan määrittelemät vähintään 2 erikoisalaa
- Asiakasseteli (24 §)
  - pakollinen käyttöala supistui
  - erikoissairaanhoidossa kytkentä hoitotakuuseen
  - maakunta voi päättää ottaa asiakassetelin käyttöön muissakin laissa säädetyissä palveluissa ja niihin verrattavissa palveluissa
- Palveluintegraatio: integraatiotavoitteen vahvistaminen
  - Asiakassuunnitelmaa koskevan säännöksen tarkentaminen (5 §)
  - Sote-keskukseen jalkautettavien maakunnan liikelaitoksen palvelujen kohdentaminen paljon palveluja tarvitseville (37 §)

- Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista täydennettiin (42, 55 ja 56 §:t)
- Kuluttajansuojalain markkinointisäännösten soveltaminen (uusi 53 §)
- Poistettu aiemman luonnoksen mukainen 60 § komplikaatioiden korvaamisesta
- Asiakasseteli- ja HB-korvaukset
  - olosuhteiden perusteella maksettavat lisäkorvaukset (70 ja 71 §)
- Korvauksen alentaminen ja pidättäminen (72 §)
- HB:n käyttöönotolle siirtymäsäännös 1.7.2020 saakka
- Pilotteja koskevia säännöksiä tarkennettiin, kriteerit lain tasolle

Muita lisäyksiä

- Vaikutusarviointeja täydennettiin
- Säätämisjärjestysperusteluja on tarkennettu ja täydennetty erityisesti julkisen hallintotehtävän siirtämistä koskevilta osin
- Yksityiskohtaisia perusteluja on tarkistettu ja täydennetty
  - erityisesti 18 ja 24 §:n perustelut (julkisen hallintotehtävän antaminen yksityiselle palveluntuottajalle)
- Yleisperusteluja on täydennetty erityisesti koskien valinnanvapausmallin EU-valtiontukiluonnetta